

tytéž peníze zas kupovala, ačkoliv je bez obtíží nebo snad i snáze může dostávat nebo exekucí vymáhati přímo od manžela. Názor rekursního soudu, že nárok na plnění výživného v naturalích jest nepřipustným, není tudíž v této všeobecnosti správným. Než s názorem rekursního soudu nelze ani v jiném směru souhlasiti. Předpis §§ 108, 117 obč. zák. o vyměření slušné výživy je prozatímním opatřením, které jest sice zmíněno také v § 382 čís. 8 v II. díle exek. řádu v oddílu o prozatímním opatření k zajištění jiných nároků nežli peněžitých, což podle zprávy stálého výboru poslanecké sněmovny k ex. ř. str. 52 stalo se jen pro úplnost; tím však nárok na toto opatření nepřestal býti nárokem, založeným v právu limotném, a soudu nebyla odňata povinnost a vzhledem k ustanovení §§ 402 a 55 odstavec 3 ex. ř. také ne možnost, aby vyšetřením okolností, pro posouzení věci důležitých, zjednal si spolehlivý podklad pro rozhodnutí, v jakém rozsahu a jakým způsobem má žalovaný manželce a dětem slušnou výživu poskytovat. Navrhovatelka arci neuvedla hodnotu výživného, požadovaného v naturalích, a neučinila návrhu eventuálního, aby jí místo potravin a dojně krávy přiznáno bylo výživné v penězích, ale tento nedostatek není důvodem, aby jí soud nevyměřil slušnou výživu v penězích, shledává-li návrh na výživu poskytováním potravin a užitku z dojně krávy nevhodným a slušné výživě nevyhovujícím, neboť z návrhu je zřejmo, že se navrhovatelka domáhá slušné výživy pro sebe a pro děti a že peněžitá částka, v návrhu uvedená, jest jen doplňkem navrhované výživy, jejíž míru a způsob má určit soud. Rekursnímu soudu proto náleželo, aby na místo požadovaných potravin a dojně krávy neb užitků z ní určil výživné v penězích, a zamítnutím návrhu za nepřipustný pokládání nezhodil se s povinností, aby posoudil a určil, jaké výživné pokládá za slušnou výživu na místě a v mezích výživy navrhované; neměl také uvažovati nepovšimnutým, že žalovaný ve stížnosti se nabízí vydávati žalobkyni půl litru mléka pro děti. K posouzení, co je za daných poměrů slušnou výživou a jak dalece výživa poskytována býti může také v potravinách, není však v provedeném šetření spolehlivého podkladu, takže usnesení obou předchozích soudu spočívají v řízení neúplném a jest zřejmě potřebí dalšího jednání v první stolici, pročez byla obě usnesení v části dovolacím rekurse napadené zrušena a věc odkázána prvnímu soudu k doplnění řízení a novému rozhodnutí, při čemž dlužno přihlížeti též k nákladům opravných prostředků jako k dalším nákladům řízení (§§ 402, 74, 78 ex. ř., §§ 41, 52 c. ř. s.).

Čís. 1158.

Opatření Stálého výboru Národního shromáždění republiky Československé podle § 54 ústavní listiny ze dne 8. října 1920, čís. 586 sb. z. a n., o úpravě pachtovného z polních hospodářství a zemědělských pozemků a obnově drobných zemědělských pachtů.

»Posavadním pachtovným« jest součet hodnoty naturálních dávek a pachtovného. Naturální dávky a jiná občasná plnění čítati jest dle cen ku dni 1. března 1919.

Užívá-li pachtýř budov pouze z části a také je pouze z části udržuje, nepřisluší mu celá 20procentní srážka, nýbrž jen poměrná její část.

(Rozh. ze dne 6. září 1921, R I 966/21.)

V řízení o úpravě pachtovného zrušil Nejvyšší soud usnesení nižších soudů a nařídil prvému soudu, by, doplně řízení, znovu rozhodl.

Důvody:

Jde o tyto otázky: 1. má-li se k pachtovnému 8000 Kč připočísti také cena naturálních dávek a periodických úkonů (povoz); 2. dle které doby má se cena ta čítati, při čemž strany jsou na sporu, zda je tu rozhodnou doba uzavření smlouvy či doba dospělého plnění — otázka, kterou rekursní soud zůstavil nerozřešenou; 3. zda a pokud pachtýři mají nárok na sražku 20 proc. dle § 2 (3) Opatření, když mají zpachtovanou jen část budov a jen tu udržovati povinni jsou, druhé části však užívají propachtovatelé sami, a když dále pachtýři dle tvrzení propachtovatele závazku, udržovati zpachtované budovy, neplní. ad 1. Nemuže býti o tom pochyby, že otázku tuto zodpověděti dlužno kladně, jak činí rekursní soud. Smlouva, kterou se přejímatel zavazuje místo pachtovného v penězích odváděti naturální dávky, není sice, správně theoreticky vzato, smlouvou pachtovní, která předpokládá placení »ceny« (§ 1090 obč. zák.), pod kterýmž výrazem zákon myslí sumu peněžitou (§§ 1053, 1055 obč. zák.), nýbrž t. zv. kontraktem innominátním, nejpodobnějším ovšem smlouvě pachtovní, a může býti dvojího druhu, buď že se naturální dávky vyměří poměrným podílem úrody, na př. polovicí nebo třetinou, kdež ji pak zákon uznal za smlouvu společenskou (§ 1103 obč. zák.), anebo že se vyměří určitým kvantem od výše výtěžku nezávislým na př. 10 q. To má také důležité praktické důsledky, neboť při těchto smlouvách jest na jevč, že propachtovatel není zkrácen, když cena zemědělských výrobků stoupá, neboť hodnota obou vzájemných plnění zůstává pořád v témž vzájemném poměru a proto ten případ citovanému opatření příčiny k zákonné úpravě smluvního poměru nezavdával, a byl upraven zvlášť teprve vládním nařízením ze dne 21. července 1921, čís. 240 sb. z. a n. pro Podkarpatskou Rus, kde jest hojný, k čemuž dlužno poznamenati, že nařízení to nazývá poměr ten užíváním pozemků za podíl naturálního výnosu, v kontextu však pachtem. Jinak má se však věc, když jde o pachtovní smlouvu v technickém smyslu, t. j. pachtovné platí se v penězích a byvši při dlouhodobých smlouvách umluveno za starší doby (před 1. lednem 1918), jest nyní při znehodnocení peněz a stoupnutí cen zemědělských výrobků v křiklavém nepoměru k výtěžku pachtýřovu. Tu zákon dovoluje zvýšení pachtovného, které musí býti přípustno také v tom případě, když pachtýř platí úplatu za přenechání statku z části v penězích a z části v naturalích, neboť i tu se ten nepoměr uplatňuje a vlastník se jeví zkráceným aspoň z části, pokud totiž úplata odvádí se v penězích. Rozumí se však samo sebou, že úplatu v naturalích nelze pominouti, poněvadž pominutím byl by zase pachtýř zkrácen, i odpovídá tu stavu věci a spravedlnosti, když se hodnota naturálních dávek k pachtovnému připočte, součet obou činí pak posavadní pachtovné po rozumu § 2 (1) Opatření, o ježož zvýšení jde. Ad 2. Ani jedna ani druhá z těchto dob není rozhodnou. Doba plnění bráti je dokonce přímo nemožno, protože zvýšení pachtovného musí se státi určitým obnosem pro celou ještě zbývající pachtovní dobu, kdežto cena naturalíj může se každý rok měniti. Zákon při výpočtu přírážky a její nejvyšší meze vy-

chází z ceny nemovitosti, kterou počítá dle výnosu a ke dni 1. března 1919. Co je spravedливо vůči jednomu, musí býti i vůči druhému: dlužno tedy za příčinou souladu všech výpočtů ve smyslu § 2 (1) cit. Opatření i naturální dávky a jiná periodická plnění čítati dle cen platných ku dni 1. března 1919. Ad 3. Dle smlouvy a udání dovolacího rekursu užívají sami a také udržují vlastníci obytné stavení s 3 kolnami, 2 chlévy, kur-níkem a holubníkem, kdežto pachtýři užívají a dle smlouvy udržovati mají zbytek, tedy hlavně hospodářské budovy. Je tu tedy případ, že pachtýř nese toliko část nákladu udržovacích a nepřísluší mu tedy plná srážka 20 proc., nýbrž dle cit. předpisu jen poměrná část, t. j. podíl podle poměru, v jakém se nalézají udržovací náklady na budovy jím užívané k udržo-vacím nákladům na budovy vlastníky užívané. V tom tedy chybuji nižší stolice, že přiznávají plných 20 proc. Uvedený podíl však jest teprve zjistiti a musilo i proto usnesení soudu první stolice býti zrušeno a do-plnění v této příčině býti nařízeno, jak to měl učiniti již rekursní soud, pročez jeho výrok, jímž stížnost propachtovatelů, domáhající se vylou-čení srážky 20 proc. a tím i její snížení, zamítl, v ten rozum změniti bylo. Že pachtýři závazek svůj k udržování budov replní, je lhostejno, neboť za plnění to ručí; zákon (§ 2 [3]) má na mysli pouze smluvní závazek k tomu a netáže se zda a v které míře byl splněn, neboť to jest věcí vlastníka, aby ho po případě pořadem práva k tomu přiměl nebo náhradu škody uplatňoval.

Čís. 1159.

Soud není podle § 15 nesp. říz. oprávněn k rekursu proti usnesení, jímž pozůstalost odevzdána byla k projednání notáři jako soudnímu komisaři, třebaže dědici jsou nezletilci.

»Závažným důvodem« ve smyslu posledního odstavce čl. IX. zákona ze dne 1. dubna 1921, čís. 161 sb. z. a n. není o sobě okolnost, že účastníky pozůstalostního řízení jsou nezletilci a jeho předmětem nemovitosti.

(Rozh. ze dne 6. září 1921, R I 1002/21.)

Pozůstalostní soud prohlásil, že projedná pozůstalost sám a uvedl v důvodech usnesení: Dle obsahu úmrtního zápisu zemřel dne 20. května 1921 v Č. bez zanechání poslední vule Hynek H., po němž zustaly nezl. děti Vlasta (asi 2 roky stará) a Věra, 2 měsíce stará. Dle obsahu téhož úmrtního zápisu a stavu pozemkové knihy byl zesnulý spolu-vlastníkem realit a pozemků v Č. Jelikož soud jest nejen soudem pozů-stalostním, nýbrž zároveň soudem poručenským, jest povinností jeho dbáti především a hlavně o to, aby zájmy nezl. Vlasty a Věry H-ových, na pozůstalosti této súčastněných, při jejím projednání účinné ochrany došly a nebyly majetkově nijak zkráceny, obzvláště když hlavní součástí pozůstalostního jmění jsou nemovitosti. K tomu cíli jest zajisté účelno a závažno, by soud chránil zájmy nezl. dětí a z vlastního názoru jejich majetkové a osobní poměry sezna a tím si položil základ ke své další poručenské činnosti. Pokládá tudíž soud za to, že jest tu závažný důvod ve smyslu čl. IX. posl. odstavce zákona ze dne 1. dubna 1921, čís. 161 sb. z. a n., aby pozůstalost svrchu uvedenou sám projednal, na čemž se